

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ. 101 77 ΑΘΗΝΑ
☎ 213 15 20 829
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ.: 7017/4/26250-Υ'**

Σελίδες απάντησης: 06
Σελίδες συνημμένων: 01
Σύνολο σελίδων: 07

Αθήνα, 01 Δεκεμβρίου 2022

**ΠΡΟΣ: ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ**

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην από 10-11-2022 με αριθμό 790 Ερώτηση του Βουλευτή κ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ.

Σε απάντηση του ανωτέρω μέσου κοινοβουλευτικού ελέγχου και σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι αδιαπραγμάτευτο στόχο του εφαρμοζόμενου Προγράμματος Αντεγκληματικής Πολιτικής (2020-2024) και του Στρατηγικού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Ελληνικής Αστυνομίας (2021-2025) αποτελεί η καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος -εκφάνσεις του οποίου θίγουν τα περιουσιακά δικαιώματα των πολιτών- και η προστασία από κινδύνους εξαπάτησης, τόσο στο φυσικό, όσο και στον ψηφιακό κόσμο.

Σημειώνεται δε ότι την εκτεταμένη χρήση του διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων -η οποία αυξήθηκε σε σημαντικό βαθμό τόσο για την επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων, όσο και για την κάλυψη των αναγκών τους με προμήθεια αγαθών ή/και την απομακρυσμένη εξυπηρέτησή τους από δημόσιες Υπηρεσίες και Φορείς κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, συνεπεία των ειδικών μέτρων που εφαρμόστηκαν στη χώρα μας για τον περιορισμό της διάδοσης του COVID-19- εκμεταλλεύονται άτομα (δράστες), προκειμένου να αποκτήσουν μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα προσώπων και κατ' επέκταση να αποκομίσουν, κυρίως, οικονομικό όφελος.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι το «ηλεκτρονικό έγκλημα» αποτελεί φαινόμενο που απασχολεί τις Αρχές σε ευρωπαϊκό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, δεδομένου ότι οι δράστες κινούνται ταχύτατα και με ευελιξία, χωρίς εδαφικούς περιορισμούς, χρησιμοποιώντας τεχνικές απόκρυψης των ψηφιακών τους ιχνών και αξιοποιώντας πλήρως τις δυνατότητες της τεχνολογίας (σκοτεινό διαδίκτυο, ψηφιακά κρυπτο-νομίσματα κ.α.). Οι τρόποι δράσης αυτών ποικίλουν και διαρκώς εξελίσσονται, ενώ χρησιμοποιούνται τεχνικές κοινωνικής μηχανικής «social engineering» προκειμένου φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις να παραπλανηθούν και να υποκύψουν στα αιτήματα των εγκληματιών, είτε για παραχώρηση στοιχείων πρόσβασης «usernames» και «passwords» σε ψηφιακές υπηρεσίες (ενδεικτικά λογαριασμοί ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,

ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, ηλεκτρονική τραπεζική κ.α.) είτε για απευθείας αποστολή χρημάτων στους δράστες, με διάφορες προφάσεις.

Σε κάθε περίπτωση, οι δράστες των διαδικτυακών απατών έχουν τη δυνατότητα να αποκρύπτουν, με τη χρήση κατάλληλων εργαλείων, την πραγματική τους τοποθεσία και ταυτότητα, ενώ σε μεγάλο αριθμό υποθέσεων βρίσκονται εκτός της ελληνικής επικράτειας. Η δε επιλογή των υποψήφιων θυμάτων είναι κατά βάση τυχαία, αφού αποστέλλονται προς αυτά μαζικά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μηνύματα «spam» ή πραγματοποιούνται κλήσεις, με αυτοματοποιημένο τρόπο, σειριακά σε όλους τους τηλεφωνικούς αριθμούς. Προς πληρέστερη ενημέρωσή σας, στατιστικά στοιχεία υποθέσεων απατών που έχουν απασχολήσει τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, ανά την επικράτεια, κατά τα έτη 2019 - 2022 (έως 31-10-2022), αποτυπώνονται στους πίνακες του επισυναπτόμενου εγγράφου.

Κατόπιν των ανωτέρω, τονίζεται ότι οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, σε κάθε περίπτωση που περιέρχονται σε γνώση τους συμπεριφορές που πραγματώνουν την αντικειμενική υπόσταση αξιόποινων πράξεων και συνδέονται με τη χρήση του διαδικτύου, προβαίνουν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σε όλες τις προβλεπόμενες, από το ισχύον νομικό πλαίσιο, αστυνομικές και δικονομικές ενέργειες, συνεργαζόμενες -κατά περίπτωση- με αρμόδιες Αρχές ή Φορείς και αλλοδαπές δικωτικές Αρχές (π.χ. Eurropol, Interpol κ.α.) και, εφόσον απαιτείται, με τα οικεία Πιστωτικά Ιδρύματα για τη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριακών στοιχείων.

Διευκρινίζεται, επίσης, ότι στους παθόντες χορηγείται άμεσα αντίγραφο του Βιβλίου Αδικημάτων Συμβάντων (Β.Α.Σ.) -το οποίο μπορεί να εκδοθεί πλέον και μέσω του www.gov.gr [σχετ.: το από 04-04-2022 Κοινό Δελτίο Τύπου των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (www.minocp.gov.gr)]-, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί στα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα για την αμφισβήτηση των εν λόγω συναλλαγών και τις δικές τους περαιτέρω ενέργειες, προς αποφυγή ή αποκατάσταση της τυχόν ζημίας που υπέστησαν.

Πέραν των προαναφερομένων, γνωρίζεται ότι με σχετικές διαταγές της Διεύθυνσης Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας έχουν δοθεί κατευθυντήριες εντολές και οδηγίες, προς τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, προκειμένου σε περίπτωση υποβολής καταγγελίας περί απάτης, να ενημερώνουν άμεσα την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες, ώστε να πραγματοποιούνται εκ μέρους της οι δέουσες δεσμεύσεις περιουσίας πριν την ανάληψη του προϊόντος του εγκλήματος από τους δράστες. Η εν λόγω ενημέρωση στοχεύει, όχι μόνο στη δέσμευση του προϊόντος του εγκλήματος από τον αρχικό λογαριασμό, αλλά και στον εντοπισμό από την Αρχή της ροής του χρήματος (μεταφορές σε έτερους τραπεζικούς λογαριασμούς, εντοπισμός έτερων συνεργατών κ.λπ.) και τη δέσμευση αυτού, ενώ ταυτόχρονα, απαγορεύεται από πλευράς της Αρχής το άνοιγμα νέων τραπεζικών λογαριασμών επ' ονόματι των δραστών, στερώντας σε αυτούς τη δυνατότητα διάπραξης έτερων απατών.

Επιπλέον, τονίζεται ότι, λόγω της διεθνούς διάστασης του φαινομένου της απάτης, η διερεύνηση δεν περιορίζεται στα εδαφικά όρια της χώρας μας, αλλά πραγματοποιείται ανταλλαγή δεδομένων, πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών με άλλες χώρες, μέσω των

θεσμοθετημένων διαύλων επικοινωνίας και διαφόρων διεθνών συναντήσεων, ενώ παράλληλα διεξάγονται κοινές δράσεις και έρευνες (π.χ. μέσω της δημιουργίας Κοινών Ομάδων Έρευνας, στο πλαίσιο Ευρωπαϊκών Εντολών Έρευνας κ.α.).

Ειδικότερα, η Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (ΔΙ.Δ.Η.Ε.), η οποία, σύμφωνα με το άρθρο έκτο του ν. 4411/ 2016 (Φ.Ε.Κ. Α' - 142) έχει οριστεί ως σημείο επαφής για την εκπλήρωση των σκοπών του άρθρου 35 της Σύμβασης «Δίκτυο 24/7» και του άρθρου 13 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Αυγούστου 2013, εκδηλώνει συγκεκριμένο πλέγμα στοχευμένων ενεργειών και δράσεων, σε συνεργασία με τις καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιες αστυνομικές Υπηρεσίες, Αρχές/ Φορείς, εθνικού και διεθνούς επιπέδου, χρησιμοποιώντας τα απαραίτητα σύγχρονα υλικοτεχνικά μέσα και την αξιοποίηση εκπαιδευμένου, για το σκοπό αυτό, προσωπικού.

Στην προαναφερόμενη Υπηρεσία υφίσταται Κέντρο Διαχείρισης Διαδικτυακού Κινδύνου "CyberAlert", το οποίο διαχειρίζεται το σύνολο των διαθέσιμων δικτύων εισροής πληροφοριών και καταγγελιών πολιτών. Οι εν λόγω πληροφορίες και καταγγελίες περιέχονται στην Υπηρεσία μέσω του δωρεάν πενταψήφιου τηλεφωνικού αριθμού 11188, μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη θυρίδα ccu@cybercrimeunit.gov.gr, μέσω των ψηφιακών εφαρμογών για φορητές συσκευές "Cyberkid" και "FeelSafe" και μέσω της ψηφιακής πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (www.gov.gr), στην ενότητα «Πολίτης και καθημερινότητα» και την υποενότητα «Καταγγελίες», όπου πολίτες, επιχειρήσεις και Φορείς έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν ψηφιακά καταγγελία για εγκλήματα στον κυβερνοχώρο [σχετ.: το από 13-05-2022 Κοινό Δελτίο Τύπου των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (www.minocp.gov.gr)].

Παράλληλα, η ΔΙ.Δ.Η.Ε. συμμετέχει τόσο στο πρόγραμμα EMPACT (European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats) των Κύκλων Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που υλοποιούνται από τη Europol και συγκεκριμένα στον τομέα των απατών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής (Non-cash payment fraud) της προτεραιότητας Cybercrime (με ορισθέντες Εθνικούς Εμπειρογνώμονες για την Ελλάδα), όσο και σε διεθνείς επιχειρήσεις και λοιπές κοινές δράσεις και έρευνες ευρωπαϊκού και παγκόσμιου επιπέδου.

Ενδεικτικά, αναφέρεται η συμμετοχή της Ελληνικής Αστυνομίας σε διεθνούς κλίμακας αστυνομική επιχείρηση για την καταπολέμηση των διαδικτυακών απατών στο ηλεκτρονικό εμπόριο (e-commerce) και συγκεκριμένα, στη δράση (eComm 2022) που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του έτους 2022, με τη συμμετοχή της ΔΙ.Δ.Η.Ε. και υλοποιήθηκε με τη συνεργασία αστυνομικών Αρχών, τραπεζικών Ιδρυμάτων και εμπόρων ηλεκτρονικών καταστημάτων από -19- χώρες, με την υποστήριξη και υπό τον συντονισμό της Europol, στο πλαίσιο της οποίας συνελήφθησαν συνολικά -59- άτομα, ενώ στη χώρα μας διερευνήθηκαν -4- υποθέσεις απάτης, που αφορούσαν σε χρηματικό ποσό συνολικού ύψους -100.961,00- ευρώ [σχετ.: το από 16-11-2022 Δελτίο Τύπου του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας (http://www.astynomia.gr//index2.php?option=ozo_content&lang=&perform=view&id=114176&Itemid=2918&pop=1&page=0&lang=)].

Επιπρόσθετα, σημαίνοντα ρόλο στην καταπολέμηση του αδικήματος της απάτης, διαδραματίζει η λήψη προληπτικών μέτρων, μέσω της παροχής συμβουλών και κατευθύνσεων προς τους πολίτες για την αποφυγή θυματοποίησης τους.

Προς τούτο, από τη ΔΙ.Δ.Η.Ε. έχει δημιουργηθεί ενημερωτικό υλικό (με τη μορφή φυλλαδίων), που διαμοιράζεται στο ευρύ κοινό, ενώ σχετικές καταχωρίσεις (ρεπορτάζ) πραγματοποιούνται και στον ημερήσιο τύπο (σχετ.: <https://cyberalert.gr/start/cyberscams/>). Συμμετέχει δε στην εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μήνα Ασφάλειας στον Κυβερνοχώρο, από κοινού με την Europol, την Ελληνική Ένωση Τραπεζών και τον European Banking Federation (EBF), μέσω της οποίας, αναρτήθηκαν οδηγίες, που αφορούν στα ακόλουθα:

- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από απατηλά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (phishing) και SMS (smishing).
- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από ηλεκτρονικές απάτες μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας (vishing).
- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από απάτη υποτιθέμενης τεχνικής υποστήριξης.
- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από απάτη κλοπής στοιχείων ταυτότητας.
- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από απάτη αλλαγής κάρτας SIM.
- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από απάτες σε αγορές μέσω διαδικτύου (online shopping scams).
- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από απατηλές ιστοσελίδες τραπεζών (spoofed bank websites).
- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από απάτες σχετιζόμενες με επενδύσεις (investment scams).
- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από απάτες του CEO/ απάτες με εταιρικά e-mail.
- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από απάτες μέσω τιμολογίων και λοιπών παραστατικών.
- Πως να αναγνωρίσεις και να προστατευθείς από απάτες μέσω διαδικτυακών ραντεβού.

Επίσης, η εν λόγω Διεύθυνση διοργανώνει ή συμμετέχει σε ημερίδες και διαλέξεις σε όλη την επικράτεια, έχοντας ως στόχο την ενημέρωση μαθητών, γονέων, εκπαιδευτικών, καταναλωτών, εμπόρων και επιχειρηματιών για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των κινδύνων που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες, τις διαδικτυακές αγορές, τους κινδύνους που ελλοχεύουν στις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης κ.α.. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, κατά το τρέχον έτος (έως 14-11-2022), διοργανώθηκαν -260- ενημερωτικές ημερίδες και διαλέξεις δια ζώσης ή εξ αποστάσεως σε όλη την Ελλάδα, ικανοποιώντας αιτήματα από διάφορους Φορείς (δημόσιους και ιδιωτικούς, Ο.Τ.Α., συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων, σχολεία, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα κ.λπ.), γεγονός που καταδεικνύει τόσο το έντονο ενδιαφέρον των πολιτών για ενημέρωση σε θέματα διαδικτυακών κινδύνων, όσο και την εξωστρεφή δράση της ΔΙ.Δ.Η.Ε. και του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας.

Περαιτέρω χρήσιμες και χρηστικές συμβουλές για την αποφυγή εξαπάτησης πολιτών από ηλεκτρονικές απάτες έχουν παρασχεθεί και στην επίσημη ιστοσελίδα

του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, τόσο μέσω σχετικού θεματικού πεδίου (http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=9876&Itemid=619&lang=), όσο και με σχετικά Δελτία Τύπου σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο (http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=2957&Itemid=529&lang=), ενδεικτικά δε αναφέρονται τα από 02-11-2022, 16-09-2022, 27-06-2022, 18-02-2022 και 05-01-2022 Δελτία Τύπου του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, τα από 12-11-2022, 13-07-2022, 03-06-2022, 11-05-2022, 21-04-2022 (2), 31-03-2022, 29-03-2022, 15-03-2022 και 24-02-2022 (2) Δελτία Τύπου των Γραφείων Ενημέρωσης Δημοσιογράφων Κρήτης, Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Δυτικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας, Νοτίου Αιγαίου, Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, αντίστοιχα, καθώς και η από 28-04-2022 Ανακοίνωση του Γραφείου Ενημέρωσης Δημοσιογράφων Ιονίων Νήσων (www.astynomia.gr)].

Επιπρόσθετα, η Ελληνική Αστυνομία, πέραν της επίσημης ιστοσελίδας της, αξιοποιεί -σταδιακά από το 2010- τις δυνατότητες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για ταχύτερη, αμεσότερη και πιο ουσιαστική ενημέρωση του κοινού, με την παρουσία της στο Twitter, το Facebook και το YouTube, επιδιώκοντας να βελτιώσει και να διευκολύνει το διαμοιρασμό των πληροφοριών που αφορούν στις δράσεις και το έργο της, καθώς και να προάγει την αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ Ελληνικής Αστυνομίας και πολιτών (ενημέρωση/ ευαισθητοποίηση των πολιτών για θέματα επικαιρότητας αστυνομικού ενδιαφέροντος, χρηστικές πληροφορίες που αφορούν στην καθημερινότητά τους, ανακοινώσεις και κοινωνικά μηνύματα κ.α.).

Πέραν των ανωτέρω, υπογραμμίζεται ότι τον Οκτώβριο του έτους 2021, συμφωνήθηκε κοινή δράση σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι απάτες με υπολογιστή, για την προστασία των πολιτών και πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο μας ευρεία σύσκεψη για τις διαδικτυακές απάτες με την τεχνική ηλεκτρονικού «ψαρέματος» - phishing μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τηλεφωνικών μηνυμάτων, κατά τις οποίες αποσπώνται από τα θύματα τραπεζικές καταθέσεις [σχετ.: το από 13-10-2021 Δελτίο Τύπου του Υπουργείου μας (www.minocp.gov.gr)].

Κατόπιν τούτου, με την υπ' αριθ. 254 από 03-11-2021 Απόφαση του υπογράφοντος (Α.Δ.Α.: ΨΠ7846ΜΤΛΒ-Τ8Π) συστάθηκε και συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη με θέμα την αντιμετώπιση του φαινομένου της ηλεκτρονικής απάτης «phishing» και στο πλαίσιο αυτής, από το Υπουργείο και την Ελληνική Αστυνομία, σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος και την Ελληνική Ένωση Τραπεζών, καταρτίστηκε ενημερωτικό κοινωνικό μήνυμα - σποτ για τις ηλεκτρονικές απάτες, με τίτλο: «Μια Παύση Αρκεί για να Αποφύγουμε την Ηλεκτρονική Απάτη», το οποίο αναπαράχθηκε μέσω των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών της χώρας, προς ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, κατόπιν σύσκεψης της εν λόγω Ομάδας Εργασίας, το Φεβρουάριο του έτους 2022, αποφασίστηκε η συνέχιση ενημέρωσης του κοινού, με ακόμη πιο emphaticό τρόπο, πέραν της 1^{ης} φάσης της καμπάνιας «Κάνε μια Παύση», η θέσπιση σειράς θεσμικών - νομοθετικών μέτρων, ώστε οι τράπεζες να έχουν τον αναγκαίο χρόνο απόκρισης, αλλά και τα πρόσφορα μέσα, προκειμένου να παρέχουν άμεση αρωγή σε πελάτες - θύματα απάτης και η εντατικοποίηση της συνεργασίας Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων και

Αρχών Επιβολής του Νόμου στον τομέα της καταστολής [σχετ.: το από 03-02-2022 Δελτίο Τύπου του Υπουργείου μας (www.minocp.gov.gr)], ενώ προς επίρρωση της προσπάθειας που καταβάλλεται, σχετικά τυγχάνουν και τα από 20 και 13-05-2022 Δελτία Τύπου του Υπουργείου μας (www.minocp.gov.gr).

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ**